

REGISTERBLAD

Område av riksintresse för naturvård i Kalmar län.

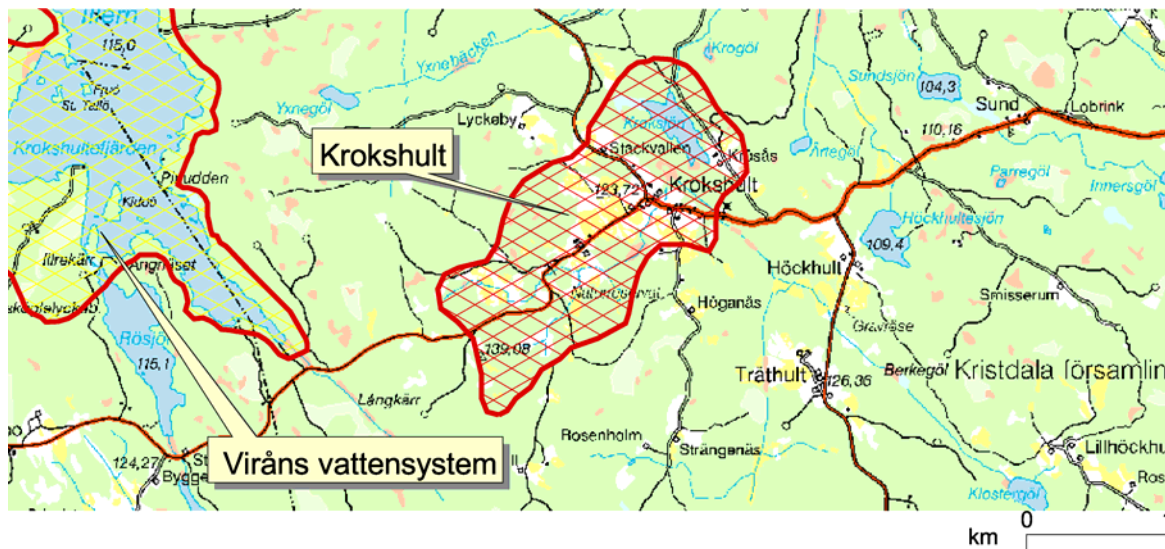
Områdesnamn: Krokshult

Områdesnummer: NRO08019

Namn: Markus Forslund (1998-10-13, uppdaterat 2001-01-04)

Kommun: Oskarshamn

Kartblad: 6G SV

Area: 256 ha, varav 247 ha land och 9 ha vatten

Naturgeografisk region: Region 13: Sydsvenska höglandets centrala och östra delar.

Kust/havsregion: --

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Avrinningsområde 73 Virån

Agrara kulturlandskapsregioner: Östra Götalands mellanbygder

Landskapsformer: Vågig bergkullterräng med relativ höjd 20-50 m

Riksvärde

Odlingslandskap	Naturbetesmark	Flora
-----------------	----------------	-------

Värdeomdöme: Representativt odlingslandskap med artrika naturbetesmarker. Småskaligt jordbruk med åkrar insprängda bland ängar och hagmarker. Rika exempel på äldre brukningsmetoder i form av slätter, lövtäkt och trögärdesgårdar.

Huvudkriterier: A -- Område med framstående exempel på landskapstyper eller naturtyper eller kombination av naturtyper, som särskilt väl visar landskapets utveckling samt processer och naturlig utveckling i olika ekologiska system såväl på land som i vatten.

C -- Område med sällsynta naturtyper, hotade eller sårbara biotoper och arter

D -- Område med mycket rik flora/fauna

Postadress
391 86 Kalmar

Besöksadress
Malmbrigatan 6

Telefon
Växel 0480-820 00

E-post
lansstyrelsen@h.lst.se
www.h.lst.se

NRO08019

Krokshult

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av: Minskad eller upphörd jordbruks-/betesdrift skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledning, vägdragningar.

Säkerställande: Vid Krokshult finns ett naturreservat. Reservatet är föreslaget av regeringen som särskilt bevarandeområde, enligt habitatdirektivet, i Natura 2000.

Områdets huvuddrag: Krokshult är en by i skogsbygden. Här finns små och medelstora åkrar i mosaik med ängs- och hagmarker samt skog.

Krokshults by, med sitt ännu levande småskaliga jordbruk, ger en fin och representativ bild av mellanbygdens äldre odlingslandskap. Betesmarker, ängar och åkerrenar i området har hävdats oavbrutet i flera hundra år, och fortfarande hålls hävden uppe genom bete och hackslätter. Dessa marker är mycket artrika. Även skogsbete i gles barr- och björkskog förekommer. I området finns flera blandlövhagar. I en ädellövhaage finns jämförelsevis stora grönstenshällar, som bildar grund till välutbildade hållmarkstorrängar. Några av de många hävdberoende växter som fått en fristad i Krokshult är klasefibbla, fältgentiana, brudsporre, sträv nejlikrot, jungfrulin, slättergubbe, kattfot, spindelört och fältgentiana.

I Krokshult finns rikligt med kulturhistoriska spår i form av fägator och väl underhållna trä- och stengärdesgårdar, som hägnar in små åkerlappar med talrika odlingsrösen. På ett par av åkrarna upptar stenrösen lika stor yta som åkermarken. Hamling av träd, framför allt ask, förekommer fortfarande.

Krokshults naturreservat. I dag brukas ca 19 ha åker, lika mycket för bete och den sammanlagda skogsarealen är 56 ha. Ängsarealen - d.v.s. den marktyp varifrån vinterfodret bärgades - intar idag en blygsam areal mot tidigare men handslätter förekommer fortfarande på en mindre del. Hagmarken, där björk med inslag av annat löv är förhärskande, betas fortfarande i stor omfattning av ca 10-talet kor jämte ungdjur. Även skogsbete i gles barr- och björkskog, s.k. utmarksbete, förekommer. Flera av gårdens åkrar är upptagna i sankmarker som torrlagts. Dessa marker är nästan helt stenfria medan angränsande åkrar på fastmarken är mycket stensbundna. Där om vittnar många odlingsrösen. Slätter förekommer fortfarande på del av fastigheten liksom hamling av företrädesvis ask. Fältskiktet är tack vare brukningsformen, där konstgödsel på vissa arealer ej förekommer, synnerligen intressant och artrik. Sålunda påträffas den sällsynta fältgentiana *Gentianella campestris* liksom spindelört *Thesium alpinum*.

Landskapsbilden med detta levande småskaliga jordbruk är synnerligen tilltalande.

Anmärkningar: Krokshult är referensområde för nordiska kulturlandskap. Områden ingår i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet (82-20). Ett stort antal ängs- och hagmarksobjekt ingår. I stort sett hela området ingår i ett större område av riksintresse för kulturmiljövärden - Krokshult. Klass 1 i naturvårdsplanen (Os-40).

Referenser:

- Forsslund, M. (red). 1997. *Natur i Östra Småland*. Länsstyrelsen i Kalmar län. Kalmar
- Gustafson, R, m fl. 1995. *Odlingslandskapet i Kalmar län. Bevarandeprogram, Oskarshamns kommun*. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar. Meddelande 1995:16.
- Jansson, T. 1996. *Från Lönneberga till Långe Jan*. Vägvisare till natur och kultur i Kalmar län. Svenska Turistföreningen och Länsstyrelsen i Kalmar.
- Lantmannen nr 7, 1986.

Postadress
391 86 Kalmar

Besöksadress
Malmbrigatan 6

Telefon
Växel 0480-820 00

E-post
lansstyrelsen@h.lst.se
www.h.lst.se

NRO08019

Krokshult

- Länsstyrelsen i Kalmar län. 1989. *Naturvårdens riksintressen, Kalmar läns fastland*. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar, 1989:6
- Länsstyrelsen i Kalmar län. 1989. *Inventering av ängs- och hagmarker, Oskarshamns kommun*. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1989:21.
- Rühling, Å. 1997. *Floran i Oskarshamns kommun*. SBF-förlaget, Lund.